

Viborg Kommune
Att.: Vandprojekter ved Niels Åge
Prinsens alle 5
8800 Viborg
Sendes til: nisk@viborg.dk

Tilladelse og dispensation til vandløbsrestaureringsprojekt i Skibelund Bæk

Viborg Kommune meddeler hermed tilladelse efter vandløbsloven til gennemførelse af et vandløbsrestaureringsprojekt i Skibelund Bæk, opstrøms Skibelundvej. Projektet omhandler etablering af gydestryg, udlægning af større skjulesten samt tilførsel af dødt ved. Projektet berører matriklerne 3g, 1a, 3a og 3c Skibelund By, Sahl. Se vedlagte bilag 1 for oversigtskort over projektområdet.

Viborg Kommune meddeler samtidig dispensation fra § 3 i naturbeskyttelsesloven, idet projektet vurderes at være gavnligt for vandløbet og ikke vil påvirke anden beskyttet natur væsentligt.

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

1. Restaureringen af vandløbet skal udføres i overensstemmelse med principperne i det offentliggjorte projekt "Offentliggørelse af vandløbsrestaureringsprojekt i Skibelund Bæk" af 24. juni 2026.
2. Der må ikke ske terrænændring som følge af arbejdskørsel i projektområdet.
3. Adgangsveje skal følge skitseringen på kortet på bilag.
4. Projektet må ikke påvirke vandstanden uden for projektområdet.
5. Der må kun udplantes vandplanter på selve gydebanken, og kun arter af vandranunkel og vandstjerne. Vandplanterne til udplantning må kun hentes opstrøms gydebankerne i samme vandløb.
6. Ved arbejdets udførelse skal det sikres, at der ikke sker udvaskning af sand, jord eller tørv til nedenfor liggende vandløbsstrækninger, subsidiært at evt. aflejringer forårsaget af anlægsarbejdet oprenses som led i projektet inden arbejdets afslutning.
7. Dræn og andre rørdløb må ikke dækkes med grus.
8. Sammensætningen af gydegrus skal tilpasses anbefalingerne fra DTU Aqua. For vandløb under ca. 3 meters bredde, anbefales en sammensætning af gydegrus med 85 % sten på 16-32 mm (nøddesten) og 15 % sten på 33-64 mm (singles + håndsten).

Dato: **26-08-2026**

Sagsnr.: 26/15552
Sagsbehandler: vpflr

Direkte tlf.: 87 87 55 59
Direkte e-mail: flr@viborg.dk

Side 1 af 11

9. Projektet må ikke føre til ændret afvanding af vandløbsnære arealer. Vandspejlskoten må maksimalt ændres 5 cm lige ved gydebankens start og ansøger sikrer at der ved aflæsning af stok med markering, at der 25 m opstrøms første gydebanke ikke kan registreres en ændring i vandstanden på mere end 0-2 cm.
10. Efter to år kan ansøger, hvis vandløbsmyndigheden vurderer det nødvendigt, supplere gydebankerne med op til 10 % af den oprindeligt udlagte mængde grus samt én skjulesten pr. oprindeligt udlagt m³ gydegrus. Tilladelsens øvrige vilkår skal overholdes ved udlægningen.
11. Anlægget færdigmeldes til Natur og Vand, der herefter kan syne arbejdet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Det bemærkes, at Viborg Kommune, hvis vilkårene eller senere anvisninger ikke efterkommes, er berettiget til at foretage det fornødne på ansøgers bekostning. Afgørelsen kan først udnyttes, når klagefristen er udløbet, og der ikke er indkommet klager

Lovgrundlag

Alle former for restaureringer, som f.eks. etablering af kunstige overhængende brinker, placering af større sten, placering af planker eller lignende ved vandløbsbunden, etablering af strømkoncentratorer og etablering af gydebanker, kræver en tilladelse efter vandløbsloven. Ligeledes kræver enhver form for tilstandsændring i beskyttet natur en dispensation fra naturbeskyttelsesloven.

Tilladelsen er givet efter:

- Vandløbslovens § 37 (LBK nr. 1217 af 25. november 2019)
- Kapitel 2 i Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. (BEK nr. 834 af 27/06/2016)
- Naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2 (LBK nr. 927 af 28. juni 2024), idet der dispenseres fra § 3 i samme lov.

Habilitet

Viborg Kommune har forholdt sig til myndighedshabilitet i denne sag, da der er tale om en ansøgning fra én faggruppe i kommunen til en anden.

Team Vandprojekter har søgt om tilladelse til projektet og det er Team Natur- og vandløbsbeskyttelse, der er myndighed i spørgsmålet om tilladelse efter § 37 i vandløbsloven. Der er imidlertid ikke personoverlap mellem de to teams, og den faglige kompetence til at træffe afgørelser på området er samlet i Team Natur- og vandløbsbeskyttelse, som også træffer afgørelse i eksterne ansøgninger.

Team Natur- og vandløbsbeskyttelse vurderer, at det ansøgte ligger inden for, hvad der normalt vil blive givet tilladelse til ifølge vandløbsloven, naturbeskyttelsesloven, samt klagenævnspraksis, og det vurderes derfor, at det ikke er hverken fagligt meningsgivende eller formelt nødvendigt, at lade sagen behandle i en anden del af kommunen eller at indhente en udtalelse fra en anden myndighed eller et privat organ om sagens løsning.

Beskrivelse af projektet

Team Vandprojekter ved Viborg Kommune har ansøgt om gennemførelse af et restaureringsprojekt i Skibelund Bæk. Projektet har til formål at forbedre de biologiske og fysiske forhold i Skibelund Bæk på en ca. 426 meter lang strækning opstrøms Skibelundvej ved Bjerringbro. Indsatsen retter sig særligt mod at styrke vandløbets funktion som levested for ørred samt andre vandløbsarter gennem etablering af gydestryg, udlægning af større skjulesten og tilførsel af dødt ved. Formålet er at øge tilgængeligheden af egnede gyde-, opvækst- og skjulehabitater og dermed forbedre overlevelse og produktion af fisk. Baggrunden for projektet er, at Skibelund Bæk, trods en nuværende klassificering som værende i høj økologisk tilstand for fisk i Vandområdeplanerne, ved nyere undersøgelser ikke udviser en tilsvarende biologisk kvalitet for fiskefaunaen. Seneste fiskemonitorering fra 2019 viser en ørredbestand i moderat til ringe tilstand, hvilket indikerer utilstrækkelige fysiske forhold i vandløbet. Samtidig har DTU Aqua peget på mangel på strukturel variation, skjul og gydeegnede substrater som væsentlige begrænsende faktorer. Projektet indgår desuden i en større indsats under "Havørreden Tilbage til Gudenåen", hvor der arbejdes på at genoprette bestanden af havørred i Gudenåsystemet, som ifølge DTU Aqua er reduceret markant gennem de seneste årtier. Forbedringer i tilløb som Skibelund Bæk vurderes at være afgørende for at understøtte en robust og selvreproducerende bestand. Samlet set sigter projektet mod at øge vandløbets strukturelle kompleksitet, reducere sandaflejring, forbedre habitatforholdene for fisk og smådyr samt bidrage til opfyldelse af målsætningen om god økologisk tilstand i henhold til EU's vandrammedirektiv.

Projektet har beskrevet følgende tiltag:

- Etablering af gydestryg
Der anlægges tre gydestryg ved udlægning af i alt ca. 20 m³ gydegrus (85 % 16–32 mm og 15 % 32–64 mm) på egnede strækninger med fald.
- Udlægning af skjulesten
Der udlægges ca. 10–14 tons større sten (Ø ca. 30–40 cm) jævnt fordelt i vandløbet for at skabe skjul, strømlæ og variation i strømforholdene.
- Tilførsel af dødt ved
Der udlægges dødt ved i vandløbet med henblik på at øge den strukturelle kompleksitet og skabe yderligere skjul- og levesteder.
- Forbedring af vandløbsdynamik
Tiltagene skal samlet set øge variationen i strømhastighed og vanddybde samt understøtte naturlige processer som sedimenttransport og selvdannelse af levesteder.
- Skånsom udførelse
Arbejdet udføres primært manuelt og med let materiel (minilæsser og trillebør), og udlægning af gydegrus sker efter DTU Aquas anbefalede stokkemethode for at undgå væsentlig stuvning.

Begrundelse for afgørelsen

Vandløbsmålsætning

Skibelund Bæk er målsat til god økologisk tilstand i vandområdeplanerne 2021-2027. Den nuværende tilstand af vandløbet er god (tabel 1).

Tabel 1: Tilstand for Skibelund Bæk. DK vandområde ID c00461.

Samlet økologisk tilstand/potentiale:	God økologisk tilstand
Bemærkning til samlet økologisk tilstand/potentiale:	
Kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, planter (makrofyter):	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, smådyr (bentiske invertebrater):	God økologisk tilstand
Økologisk tilstand eller potentiale, alger (fytobenthos):	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, fisk:	Høj økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	God økologisk tilstand

Projektet vurderes at kunne forbedre habitatforholdene for smådyr og fisk og dermed bidrage til opnåelse af eller fastholdelse af god økologisk tilstand i overensstemmelse med vandområdeplanerne.

Afvandingsmæssige forhold og vedligehold

Etablering af de 3 gydestryg og udlæg af skjulesten i Skibelund Bæk forventes ikke at påvirke afstrømnings- eller afvandingsmæssige forhold i vandløbet eller på de nærliggende arealer. Ansøger begrundet det primært i vandløbets gode faldforhold på strækningen. Vandløbsmyndigheden har desuden stillet vilkår om en maksimal opstuvning på 5 cm lige ved gydebankens start og at ansøger sikrer at der ved aflæsning af stok med markering, at der 25 m opstrøms første gydebanke ikke kan registreres en ændring i vandstanden på mere end 0-2 cm.

Skibelund Bæk er et privat vandløb og der er derfor ikke fastlagt krav til den geometriske skikkelse eller vandføring.

Der ændres med afgørelsen ikke på ansvaret for vedligeholdelsen af åen. Det er fortsat de private bredejere der står for vedligeholdelsen.

Natura 2000

Ifølge habitatbekendtgørelsen (BEK nr. 1098 af 21. august 2023) skal der foretages en vurdering af om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Projektet er ikke beliggende i et habitatområde. Nærmeste Natura 2000-område er:

- ✓ nr. 49, Gudenå og Gjærn Bakke (ca. 7 km i fugleflugt).
- ✓ nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simsted og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk (ca. 10 km i fugleflugt).
- ✓ nr. 14, Aalborg bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord (ca. 39 km i fugleflugt).

Fælles for alle områder er, at de er beliggende i eller en del af Gudenå-systemet som Skibelund Bæk afvander til. Da projektområdet ikke er beliggende indenfor et Natura 2000-område fokuseres på de akvatiske arter, som bevæger sig igennem eller langs med Gudenåen og til Skibelund Bæk. Her er de vigtigste i udpegningsgrundlaget bl.a. odder, bæklampret, havlampret, flodlampret, stavsild, grøn kølleguldsmed og damflagermus.

Udover formålet som gydebanke og opvækstvand for laksefisk kan de fysiske ændringer i vandløbet samtidig være til gavn for den gunstige bevaringsstatus for bæklampret, havlampret, flodlampret, og grøn kølleguldsmed.

Både hav- og flodlampretten er primært tilknyttet større vandløb med stor vandføring. Havlampretten har en anadrom livscyklus, hvor de gyder i vandløb i sten- og grusbund og vokser op i havet. De er ådselsædere eller snylter på fisk ved at suge sig fast på kroppen af fiskene og æde dem. Hav- og flodlampret gyder på stenet og gruset bund, og arterne er således afhængige af både partier med strømmende og stillestående vand alt efter livsstadie. Gydepladserne er typisk grusbanker/stryg på 20-60 cm vand, men havlampretter kan gyde på op til 3,7 m dybde.

Det vurderes, at restaureringsprojektet ikke vil påvirke hav- og flodlampretter på bestandsniveau, da Skibelund Bæk ikke har en størrelse som er egnet for disse arter. Det vurderes, at vandløbsrestaureringen vil være positivt for Bæklampretten da udlægning af grus som udgangspunkt have en positiv betydning som et yngleområde. Fordi bæklampretten er vidt udbredt i systemet, vurderes projektet at være ubetydelig på bestandsniveau.

Den kortvarige anlægsperiode forventes ikke at påvirke odderbestanden væsentligt, da den er nataktiv og let kan flytte sig. Heller ikke for damflagermusen vil projektet have en væsentlig betydning. På sigt vil flere fisk og smådyr (fødegrundlag) i systemet være positivt for arterne.

Skibelund Bæk har ikke en størrelse, bundsubstrattype, vandføring m.m., der kan danne fundament for en bestand af ynglende grøn kølleguldsmed. På den baggrund vurderes det at projektet er uden betydning for arten.

Stavsild er også på udpegningsgrundlaget, men tilstanden af de danske vandløb har ingen betydning for artens udbredelse, da den i Danmark udelukkende er tilknyttet de marine habitater.

Med de givne vilkår vurderer Viborg Kommune, at restaureringsprojektet ikke vil påvirke bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget i Natura 2000-netværket.

Naturbeskyttelsesloven

Skibelund Bæk er beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Formålet med beskyttelsen i § 3 er at bevare naturområderne som levesteder for vilde dyr og planter. Alle former for tilstandsændringer i beskyttet natur kræver dispensation. Det er Viborg Kommunes vurdering, at det aktuelle projekt vil forbedre de fysiske forhold i vandløbet. Der kan derfor meddeles dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 med den begrundelse, at projektet er

naturforbedrende. Etablering af gydebanke og udlægning af skjulesten samt dødt ved vurderes at forbedre naturværdien i vandløbet, idet det vurderes at skabe turbulens og modvirke tilsanding, samt virke som skjulesteder for ørredyngel. De varierede bundforhold vil også øge livsvilkårene for øvrig bundfauna i vandløbet.

Der ligger ikke beskyttet natur indenfor adgangsvejene langs med Skibelund Bæk. Der er registreret beskyttet søer vest for vandløb mod nord og sø, men alle udenfor de skitserede adgangsveje.

Samlet vurderes det, at vandløbsrestaureringen i Karup Å med tilladelsens vilkår vil medføre en positiv påvirkning af miljøet.

Okker

Vandløbsstrækningen hvor projektet gennemføres er registreret som lavbundsareal, desuden er området klassificeret som okkerklasse 4 (ingen risiko). Projektet indebærer ikke drænarbejder, og der forventes derfor ikke okkerudvaskninger.

Kommuneplan

Det ansøgte projekt er omfattet af følgende retningslinjer i kommuneplanen 2025-2036 for Viborg Kommune: Bevaringsværdige landskaber, specifik geologisk bevaringsværdig, Naturbeskyttelsesområde og økologisk forbindelse. Naturværdierne i disse områder skal beskyttes. Beskyttelseshensynet går forud for andre interesser. Med vilkårene opstillet i denne afgørelse, sikres det, at disse værdier beskyttes.

Vurdering af Virkning på Miljø

Viborg Kommune har vurderet projektet jævnfør lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Viborg Kommune vurderer, at projektet ikke vil medføre en væsentlig indvirkning på miljøet, og at reguleringen i sig selv ikke er af en sådan størrelse, at det er relevant at overveje udarbejdelse af en VVM-redegørelse. Det er derfor kommunens vurdering, at projektet ikke skal screenes for VVM-pligt.

Bemærkninger modtaget i høringsfasen

Der er modtaget bemærkninger fra Fiskeristyrelsen den 30. juni 2026. Fiskeristyrelsen kan anbefale projektet. Viborg Kommune har ikke modtaget yderligere bemærkninger i høringsfasen.

Kulturarv – arkæologiske fund

Der kan være væsentlige fortidsminder i det berørte område. Findes der spor af dette, skal arbejdet indstilles, og Viborg Museum (tlf.: 87 87 38 14) kontaktes med det samme.

Derfor kan du med fordel spørge hos Viborg Museum senest en uge før arbejdet starter, om man evt. vil deltage under arbejdet. På Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside, kan du finde mere information om museumsloven, men du er også velkommen til at henvende dig med konkrete spørgsmål direkte til Museet.

Offentliggørelse

Projektet har været offentliggjort på Viborg Kommunes hjemmeside [Vandløb - Viborg Kommune](#) i en 8 ugers høring jf. bestemmelserne i bekendtgørelse om vandløbsregulering og –restauration m.v. Der er ikke indkommet forslag til ændringer af projektet.

Afgørelsen offentliggøres på kommunens hjemmeside [Høringer og afgørelser - Viborg Kommune](#) dags dato. Der er fire ugers klagefrist på afgørelsen, jf. klagevejledningen i **bilag 2**.

Denne afgørelse tilsidesætter ikke eventuelle servitutter og privatretlige aftaler. Der er med denne afgørelse ikke taget stilling til anden lovgivning.

Sådan behandler vi dine oplysninger i Teknik og Miljø

Viborg Kommune behandler dine personoplysninger i henhold til EU's generelle databeskyttelsesforordningen (GDPR). [Du kan læse orienteringen om behandling af dine personlysninger på viborg.dk](#). Har du ikke mulighed for at tilgå linket, kan du kontakte os for at få materialet tilsendt.

Med venlig hilsen

Florian Rasmussen
Biolog

Bilag

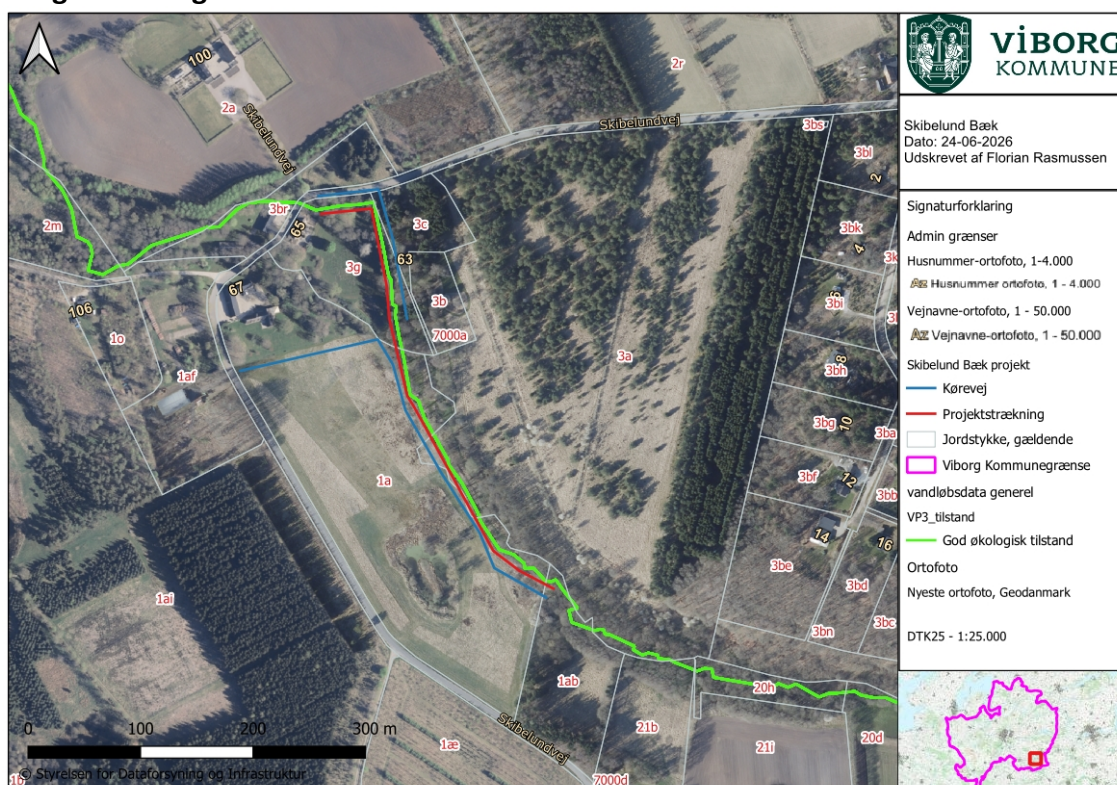
1. Oversigtskort
2. Klagevejledning

Kopi til:

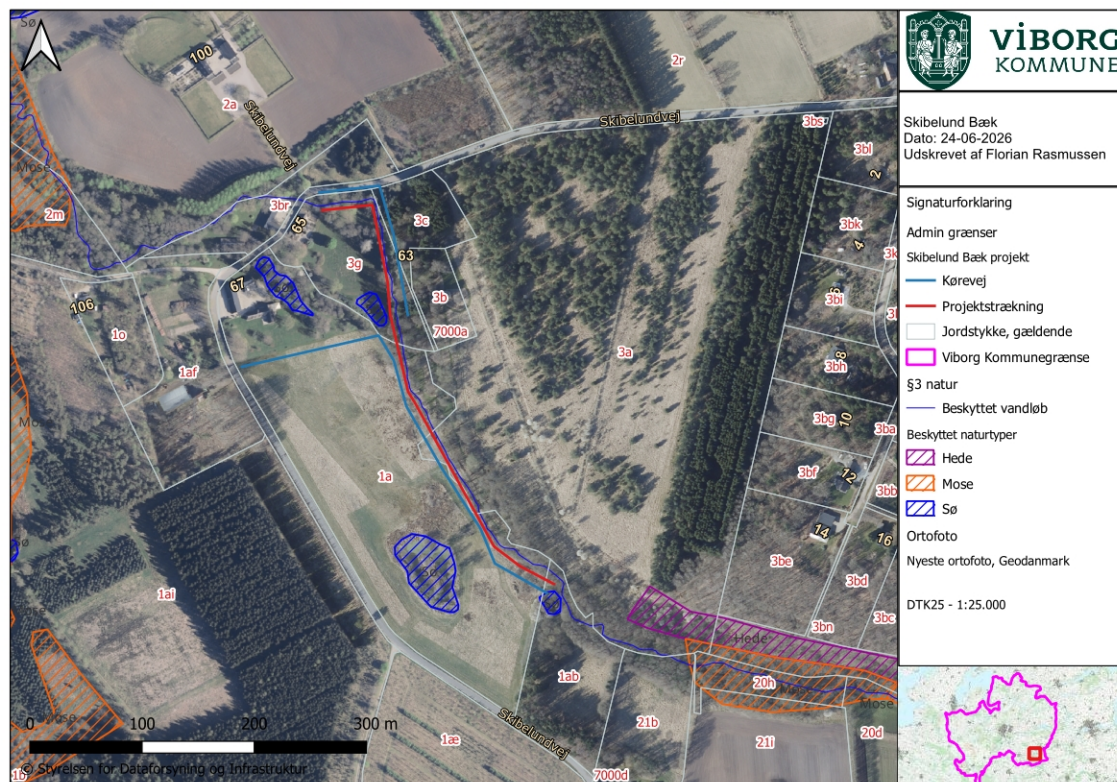
- Styrelsen for grøn arealomlægning og vandmiljø, mail@sgav.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – lokal, dnviborg-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – national, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – lokal, viborg@dof.dk
- Dansk Botanisk forening Jylland, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Entomologisk Forening, entomologiskforening@gmail.com
- Dansk forening for rosport, dffr@roning.dk
- Dansk kano- og kajakforbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund lokal, himmerland@sportsfiskerforbundet.dk
- Danske Vandløb, dv@danskevandloeb.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, Viborg@friluftsradaet.dk
- Kystdirektoratet, kdi@kyst.dk
- Viborg Museum, oldtid@viborg.dk

- Fiskerikontrollen i Nykøbing Mors, inspektoratvest@fiskeristyrelsen.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Viborg Sportsfiskerforening, Jørgen Buch, formand@vsf.dk
- Jørn Kristensen, jorn-k@post8.tele.dk
- Bjerringbro Lystfiskerforening, formand@bjerringbro-sportsfisker.dk
- Ejer af matrikel nr. 3g, 1a, 3a og 3c Skibelund By, Sahl.

Bilag 1: Oversigtskort

Figur 1: Oversigtskort der viser projektområdet (rød streg).

Figur 2: Oversigtskort der beskyttet natur i området.

Bilag 2: Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet og klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsesdatoen.

Afgørelsen efter vandløbsloven kan påklages af:

1. Den, afgørelsen er rettet til
2. Enhver, der må have en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen
3. En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker (jf. vandløbslovens §84).

Offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger med væsentlig interesse i afgørelsen er også klageberettigede efter naturbeskyttelsesloven.

Såfremt der bliver klaget over afgørelsen, må den ikke udnyttes medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet opretholder afgørelsen. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan dog i særlige tilfælde ophæve denne opsættende virkning.

Klager kan indsendes via klageportalen: [Nævnenes Hus](#). Her kan du også læse mere om klagenævnets sagsbehandling. Klageportalen kan også findes på [borger.dk](#) og [virk.dk](#), hvor du kan logge på med MitID.

Klagen sendes via klageportalen til Viborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i klageportalen.

Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen. Hvis du på grund af særlige forhold ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen, som har truffet afgørelse i sagen. Kommunen videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Gebyr

Det koster et gebyr at klage over afgørelsen. Gebyrets størrelse er pr. 1. februar 2017 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer.

Klagegebyret opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis:

- der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- klager trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Spørgsmål om betaling og tilbagebetaling af gebyr afgøres af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Hvis du vil indbringe afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven for domstolene, skal det ske inden 6 måneder, fra du har modtaget dette brev.